

SURRENDER

40 Skladieb, jeden príbeh

G

BONO

Surrender

40 skladieb, jeden príbeh

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Bono

Surrender: 40 skladieb, jeden príbeh – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

SURRENDER

SURRENDER

40 Skladieb, jeden príbeh

BONO

Ljndeni

Bono: Surrender, 40 songs, one story
Copyright © 2022 by Bono
Translation © Tomáš Hučko, 2023
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2023
Drawings by Bono
Creative design by Bono with Gavin Friday
Jacket photograph © Anton Corbijn
Jacket design by Bono, Gavin Friday, and Shaughn McGrath
Author photograph © John Hewson
This edition published by arrangement with Alfred A. Knopf,
an imprint of The Knopf Doubleday Group, a division
of Penguin Random House LLC.

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie
sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania
v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom
bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-3352-6
ISBN e-knihy 978-80-566-3739-5 (1. zverejnenie, 2023) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-566-3740-1 (1. zverejnenie, 2023) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-566-3738-8 (1. zverejnenie, 2023) (ePDF)

Pre Ali

I hear the ancient footsteps like the motion of the sea
Sometimes I turn, there's someone there, at times it's only me.

– Bob Dylan, *Every Grain of Sand*

OBSAH

ČASŤ I

1	Lights of Home	15
2	Out of Control	25
3	Iris (Hold Me Close)	31
4	Cedarwood Road	47
5	Stories for Boys	59
6	Song for Someone	71
7	I Will Follow	85
8	11 O'Clock Tick Tock	99
9	Invisible	127
10	October	155
11	Two Hearts Beat as One	171
12	Sunday Bloody Sunday	185
13	Bad	205
14	Bullet the Blue Sky	217
15	Where the Streets Have No Name	227
16	With or Without You	237
17	Desire	251

ČASŤ II

18	Who's Gonna Ride Your Wild Horses	263
19	Until the End of the World	275

20	One	289
21	The Fly	305
22	Even Better Than the Real Thing	323
23	Mysterious Ways	331
24	Stuck in a Moment	343
25	Wake Up Dead Man	355
26	The Showman	373
27	Pride (In the Name of Love)	393

ČASŤ III

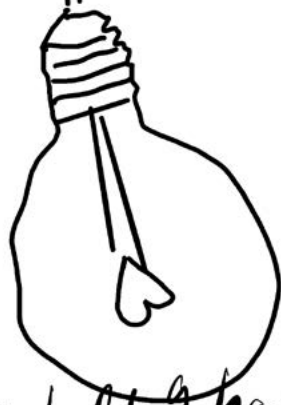
28	Beautiful Day	417
29	Crumbs from Your Table	433
30	Miracle Drug	447
31	Vertigo	475
32	Ordinary Love	491
33	City of Blinding Lights	511
34	Get Out of Your Own Way	523
35	Every Breaking Wave	543
36	I Still Haven't Found What I'm Looking For	561
37	Love Is Bigger Than Anything in Its Way	579
38	Moment of Surrender	593
39	Landlady	611
40	Breathe	615
	Doslov	621
	Doslov doslovu	623
	Fotografie	629
	Poznámka k typografii	631

ČASŤ I

Neviem zmeniť svet,
ale viem zmeniť svet vo mne.

– SFX Theatre, Dublin, December 1982

a bicuspid view of the world
starts way before

I am told I have
an eccentric heart.....

Lights of Home

*I shouldn't be here 'cause I should be dead
I can see the lights in front of me
I believe my best days are ahead
I can see the lights in front of me.*

Narodil som sa s výstredným srdcom. V jednej komore srdca, kde má väčšina ľudí tri chlopne, mám ja len dve. Dvojkridlové dvere, ktoré na Vianoce v roku 2016 vypadávali z pántov. Aorta je vaša hlavná tepna, vaša dráha života, ktorá roznáša okysličenú krv z pľúc, v podstate vás udržuje nažive. Zistili sme však, že moja aorta bola dlhší čas preťažená a vytvoril sa na nej vred. Vred, ktorý mal každú chvíľu prasknúť, a tým by ma poslal do ďalšieho života, skôr než by som si stihol zavolať záchranku. Skôr než by som sa mohol rozlúčiť so životom.

Takže, tu som sa ocitol. Nemocnica Mount Sinai. New York.

Pozerám sa na seba zhora, oblúkové svetlá dopadajú na nerezovú oceľ. Zdá sa mi, že svetlo je tvrdšie než ocelové lôžko, na ktorom ležím. Mám pocit, že moje telo mi nepatrí. Je to len mäkké mäso a tvrdé kosti.

Nie je to sen ani predstava, ale mám pocit, akoby ma kúzelník píľil na dve časti. Moje výstredné srdce zamrzlo.

Musia ho nejako opraviť, v záplave tej horúcej krvi, ktorá zurčí a všade sa vlieva. To má krv vo zvyku, keď vás neudržiava pri živote.

Krv a vzduch.

Krv a vnútornosti.

Krv a mozog, to teraz potrebujem, ak chcem ďalej žiť a spievať.

Moju krv.

A mozog a ruky kúzelníka, ktorý stojí nado mnou a môže správne zvolenou stratégiou a jej prevedením spraviť z veľmi zlého dňa veľmi dobrý.

Nervy z ocele, skalpel z ocele.

Teraz sa mi tento muž vyšplhal po hrudníku a vnoril sa doň čepeľou s kombináciou schopností vedca a mäsiara. So silou nutnou na vlámanie sa do cudzieho srdca. S čarom, ktoré voláme medicína.

Viem, že keď sa po týchto ôsmich hodinách operácie zobudím, nebudem mať pocit, že je to dobrý deň, ale rovnako viem, že zobudiť sa je lepšie než tá druhá možnosť.

Aj keď sa nebudem môcť nadýchnuť a budem mať pocit, že sa dusím. Aj keď budem zúfalo lapať po dychu a žiadny nepríde.

Aj keď budem mať halucinácie, lebo už teraz vidím preludy a všetko začína vyzerať trochu ako na obrazoch Williama Blakea.

Je mi hrozná zima. Potrebujem byť vedľa teba, potrebujem tvoje teplo, potrebujem tvoju lásku. Som oblečený do zimy. Na posteli ležím v ťažkých topánkach, no i tak mrznem na smrť.

Sníva sa mi.

Som v scéne nejakého filmu, kde z herca v hlavnej úlohe vyprcháva život. V posledných chvíľach života sa zarmútene pýta svojej veľkej lásky.

„Kam ideš? Neopúšťaj ma!“

„Veď som tu s tebou,“ odpovie mu jeho milá. „Nikam som sa nepohla.“

„Čože? Ty neodchádzaš? Takže to ja ťa opúšťam? Prečo kráčam preč? Nechcem ťa opustiť. Prosím, nedovoľ, aby som odišiel.“

Na úspechu je zopár malých špinavých tajomstiev, na ktoré sa zobúdzam. Z ktorých sa zobúdzam.

Úspech ako tvrdá práca, ktorou zakrývame dysfunkciu, ospravedlnenie obsesívno-kompulzívnych sklonov.

Úspech ako odmena za naozaj, naozaj ťažkú drinu, ktorá možno len zastiera nejakú neurózu.

Úspech by mal prichádzať s varovaním pre workoholikov a ich blízkych.

Úspech môže poháňať nejaká nespravodlivá výhoda alebo okolnosť. Ak nie privilegium, tak dar, talent alebo iná podoba zdedeného bohatstva.

No za niektorými z týchto dvier sa skrýva aj tvrdá práca.

Vždy som si myslel, že mojím darom je nájsť najvyšší tón melódie, nielen v hudbe, ale aj v politike, obchode a všeobecne vo svete ideí.

Kde iní počuli harmóniu alebo kontrapunkt, ja som hľadal najvyšší bod v miestnosti, záchytný bod, čistú myšlienku. Možno preto, že som ju musel zaspievať alebo predať.

Teraz však vidím, že mojou výhodou bolo niečo oveľa prozaickejšie, prízemnejšie. Moja výhoda bola genetická, bol to dar... vzduchu.

Presne tak.

Vzduchu.

„Váš muž má v tej svojej bojovnej hrudi ešte poriadne veľa pušného prachu.“

To hovorí po operácii muž, ktorý mi prepíli hrudný kôš, mojej žene Ali, môjmu najbližšiemu človeku.

„Potrebovali sme extra silnú niť, aby sme ho zašili. Na svoj vek má asi stotridsať percent pľúcnej kapacity.“

Nepoužije slovo „monštrum“, ale Ali sa mi zverí, že o mne začala premýšľať ako o Mužovi z Atlantídy, z toho sci-fi seriálu zo sedemdesiatych rokov o obojživelnom detektívi.

David Adams, muž, ktorému vďačím za život, chirurg-kúzelník, hovorí s južanským prízvukom, a v mojom halucinačnom blakeovskom

stave si ho začnem mylíť so šialeným zloduchom z *Texaského masakra motorovou pilou*. Počujem, ako sa pýta Ali na tenorov, ktorí nezvyknú pobeťovať po pódiu a vydávať zo seba vysoké tóny.

„Nemali by tenori stáť s rozkročenými nohami pevne na zemi, skôr ako sa vôbec odhodlajú na vysoké C?“

„Áno,“ odpovedám bez toho, aby som otvoril ústa. Lieky ešte stále pôsobia. „Tenor si musí z hlavy spraviť reproduktor a z tela mech, aby praskali sklenené poháre.“

Ja, na druhej strane, pobeťujem po arénach a uháňam po štadiónoch už tridsať rokov a spievam pritom *Pride (In the Name of Love)*, vo vysokom A alebo B, podľa toho, aký mám rok.

V osemdesiatych rokoch zastavil Adama Claytona štýlový anglický spevák Robert Palmer a prosil ho: „Nemôže ten váš spevák spievať o pár tónin nižšie? Bude to ľahšie preňho aj pre nás, ktorí ho musíme počúvať.“

Vzduch je výdrž.

Vzduch je dôvera pustiť sa do veľkých výziev a veľkých súperov.

Vzduch nie je vôľa pokoriť akýkoľvek Everest, na ktorý v živote narazíte, ale je to schopnosť zniesť ten výstup.

Vzduch je to, čo potrebujete na každej severnej stene.

Vzduch vlieva do malého dieťaťa na ihrisku dôveru, že ho nebudú šikanovať, a ak áno, že šikanujúcemu niekto vyrazí dych.

A ja ho odrazu nemám, prvýkrát v živote.

Som v nemocnici na pohotovosti, bez vzduchu.

Bez dychu.

Mená, ktoré dávame Bohu.

Samý vzduch.

Jehováááá.

Alláááh.

Ješuáááá.

Bez vzduchu... bez nápevu... bez árie.

Som vystrašený, lebo prvý raz v živote sa obraciam na svoju vieru a neviem ju nájsť.

Bez vzduchu.

Bez modlitby.

Som tenor, spievajúci pod vodou. Cítim, ako sa mi pľúca plnia.
Topím sa.

Mám halucinácie. Vidím svojho otca na nemocničnej posteli a seba, spiaceho vedľa neho na matraci na zemi. Nemocnica Beaumont, Dublin, leto 2001. Dýcha zhlboka, ale jeho dych je čoraz plytší a plytší, tak ako hrob v jeho hrudi. Kričí moje meno, mýli si ma s bratom alebo naopak.

„Paul. Norman. Paul.“

„Tato.“

Vyskočím a volám sestričku.

„Ste v poriadku, Bob?“ šepká mu do ucha.

Sme vo svete prerušovaných, čulých šepotov, svete sykania. Jeho tenor sa zmenil na krátke, plechové výdychy, po každom nasleduje s.

„Hejssss ssss sss.“

Parkinson mu ukradol zvučnosť.

„Chcem ísť domov, ssss, chcem odtiaľto vypadnúť, ssss.“

„Zopakuj to, tato.“

Tak ako sestrička, aj sa nad ním skláňam, s uchom pri jeho ústach.

Ticho.

Potom ďalšie ticho.

A potom: „CHOĎTE DO RITI!“

Na odchode môjho tatka z tohto sveta je niečo dokonale nedokonalé. Neverím, že mňa alebo tú ostražitú sestričku poslal do riti. Chcem veriť tomu, že to adresoval tej opici, ktorá mu väčšinu života visela na chrbte. V tých posledných dňoch sa mi zveril, že keď prijal rakovinu, stratil vieru, ale povedal mi aj to, aby som ja svoju nikdy nestratil. Vraj to bolo na mne to najzaujímavejšie.

Takto povzbudený som mu prečítal tridsiaty druhý žalm z Knihy Dávida.

Aj Dávid mal dosť svojich problémov. Tatko nemal náladu na kázeň, a videl som, ako prevrátil oči, a asi nie smerom k nebu.

*Pretože som mlčal, chradli mi kosti a celý deň som nariekal.
Veď vo dne i v noci doliehala na mňa tvoja ruka a ako v letných
páľavách vysychala mi sila.
Preto každý veriaci bude sa modliť k tebe v čase tiesne.
A záplavy veľkých vôd sa k nemu nepriblížia.
Ty si moje útočisko, ochrániš ma pred súžením, zahrnieš ma
radosťou zo spásy.*

Čítal som to preňho či pre seba?

Otec priznal obdiv nad tým, čo pôsobilo ako „obojsstranný rozhovor s tým chlapíkom na poschodí“.

„Moja modlitba je vždy jednostranná. Ale kašli už na to, dobre? Snažím sa tu mať trochu pokoja.“ Tu sa mu ho nikdy nedostalo, ale chcem veriť, že tam áno.

Kde je to „tam“? Doma.

Neviem, či viem, čo to znamená.

Poviem zbohom. Zhlboka sa nadýchnem a vyberiem sa to hľadať.

Jar, 2015.

Ďalšie studené, fluorescenčné svetlo. Oceľ a sklo.

Nevoľnosť.

Tentokrát to nie je otázka života a smrti. Hľadím do zrkadla na záchode vedľa šatne, pod hokejovým štadiónom vo Vancouveri, v Kanade. Je prvý večer turné Innocence + Experience.

Keď som bol mladší, nikdy som nebol márnivý. Vyhýbal som sa státiu pred zrkadlom. A teraz tu stojím v bielo vykachličkovanom záchode, pozerám na svoju tvár a skúmam, či by predsa len nemohla byť atraktívnejšia.

Cez stenu počujem hluk davu, ako spieva s Garym Numanom jeho pieseň *Cars: Tu v mojom aute/ sa cítim najbezpečnejšie/ zamknem všetky dvere/ len takto sa dá žiť/ v autách.*

Som v budúcnosti, o ktorej som sníval, keď som prvý raz počul túto syntetizátorovú pesničku na konci sedemdesiatych rokov. Nechce sa mi veriť, že teraz, keď mám päťdesiatpäť, som sa rozho-